

FOGD MEG JÓL! KÉZMŰVES UDVAR A XXIII. BAKONYI BETYÁRNAPOKON (2022.)

Beszámoló a 106107/02200 sz. pályázatról

Az NKA Népművészeti Kollégiumához benyújtott pályázatunkkal a 2022. évi Bakonyi Betyárnapokon szeretettük volna a kézműves udvarunkat megszervezni. Megjegyezzük, hogy időközben a rendezvényt megszervező Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB módosította a program elnevezését *Kulturális Stelázi*-ra. (ld. mellékletben a rendezvény teljes plakátját). A csökkentett összegű támogatásból a tervezetthez képest jóval szerényebb programot tudunk összeállítani: az eredeti 7 kézműves mester meghívása helyett 2 mester tartott kézműves foglalkozást.

Intézményünk, a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház és a Bakonyi Betyárnapok, idén Kulturális Stelázi néven meghirdetett programot szervező Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB közművelődési tevékenysége több ponton találkozik. Azért, hogy a zirci kulturális intézmények programkínálata ne egymást átfedő tevékenységeket eredményezzen, a két intézmény az intézményi profilba illő tevékenységei mentén együttműködésre törekszik. A kapcsolódási pontot nevezett rendezvény esetében a korábbi évekkel ellentétben idén nem csak a sportpályán megvalósuló kézműves udvarunk, hanem az egyes programelemeknek az egész rendezvény ideje alatt helyet adó alkotóházi műhelyeink is jelentették. A Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház évek óta rendez e programelemet, hiszen napi szintű kapcsolatban áll a környékbeli kézműves mesterekkel, magas színvonalon szervez kézműves tanfolyamokat, foglalkozásokat, workshopokat. A nagyobb városi programokon való részvételünk az alkotóházi tevékenységünk népszerűsítésében is sokat jelent, így idén a kézműves hagyományainkat életető népi alkotóházunkban zajló mesterségeket ezáltal intézményi kereteken belül és kívül is be tudtuk mutatni.

2022-ben július 27-30-a között került sor a Kulturális Stelázi megtartására Zircen több helyszínen. A Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház vállalt tevékenysége kétféle kézműves foglalkozás megszervezése volt: egyrészt alkotóházi műhelyében, másrészt a rendezvény főhelyszíneként szolgáló ún. Hosszúréten. A nagy népszerűségnek örvendő négynapos ingyenes rendezvény tematikája a Kárpát-medencei néptáncok, népművészeti, népzenei előadások köré koncentrált. Így a népi kézművesség tematikusan tökéletesen illeszkedett a programba. A program sikeréhez intézményünk a „Fogd meg jól!” elnevezésű kísérőprogrammal járult hozzá, melyre a rendezvény utolsó két napján került sor.

A kézműves foglalkozások meghirdetésével a tárgyalkotó népművészet világának megismertetése volt a szándékunk a résztvevők számára mind a szöveg, mind a famegmunkálás foglalkozás által. A meghívott kézművesek mesterségük kiemelkedő alakjai: B. Dobos Teréz szövő, népi iparművész, a Magyar Kultúra Lovagja, aki régóta meghívott oktatója a kézműves alkalmainknak, neve garanciát jelent a minőségi foglalkozások megtartására. A Magyar

REGULY ANTAL MÚZEUM ÉS NÉPI KÉZMŰVES ALKOTÓHÁZ

Hagyományörző Faművesek pedig egykori famegmunkáló szerszámokkal mutatják be a fafeldolgozás már rég elfelejtett munkafolyamatait, a rendezvény látogatói így magukat is kipróbálhatták az adott mesterségekben. A munkafolyamatok bemutatása és az alkotótevékenység mellett szerszámkiállításunk is programjuk részét képezi. A Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház néprajzi műtárggyűjteményében kiemelkedő számú a bakonyi fás mesterségek szerszámgyűjtemény, kiemelten a kádár- és bognárszerszámok. Ezek a műtárgyak a múzeum látogatható raktárában, kiállítás-szerűen megtekinthetők, a látogatók sajnálatára természetesen nem kipróbálhatók. Ám a Magyar Hagyományörző Faművesek programja lehetőséget nyitott ezekkel a szerszámokkal való munkafolyamatok élményszerű megismerésére.

B. Dobos Teréz 3×3 órás foglalkozásai főként a gyerekeket célozták meg, hogy megismerjék a természetes szálú alapanyagot (gyapjú, pamut), és ebből különböző játékokat készíthettek: fonalbabát, körmöcskézett egeret. A foglalkozásra azért is esett a választás, mert jellegéből adódóan alkalmas az eszközhasználat elsajátítására és a kisebbek számára a finommotorika fejlesztésére.

A Magyar Hagyományörző Faművesek Hagyárosböröndről érkeztek Zircre a Kulturális Stelázi utolsó napjára, s hagyományos eszközökkel, természetes anyagokkal élményszerű családi alkotó programot kínált, ahol a rönkhasító fűrésztől kezdve a különböző, speciális kádár-és bognárszerszámok át, az egyszerű vonószerigéig kipróbálásra kerülhetett minden eszköz. (ld. Magyar Hagyományörző Faművesek programajánlója)

A megbízott mesterek a foglalkozások idejére biztosították a szükséges eszközöket, valamint a foglalkozáshoz elengedhetetlen alapanyagot is.

A Fogd meg jól! c. programelemünk keretében hozzávetőlegesen 50-70 fő fordult meg a kialakított kézműves udvarban és az alkotóházi műhelyben, s kapcsolódott be aktívan a meghívott kézműves mesterek által vezetett foglalkozásokba.

A Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház a kézműves tevékenységével jelentős feladatának tekinti, hogy a vendégeink számára a hagyományos tárgyalkotó mesterségek ismereteit az elmélet átadása mellett gyakorlati élményeken keresztül közvetítse. Annak érdekében, hogy ezzel a tevékenységgel minél szélesebb körben szólíthassuk meg az embereket, szabadtéri programokon, fesztiválokon, városi rendezvényeken igyekszünk jelen lenni. Ezek azok az alkalmak, ahol kötetlen módon van lehetőség beleszólítani egy-egy kézműves mesterségbe. Tapasztalataink szerint ezek a foglalkozások kedvesinálók lehetnek az érdeklődők számára a későbbiek során egy-egy komolyabb, az intézmény által szervezett kézműves programon való részvételre, pl. workshop, vagy kézműves tanfolyam.

Köszönjük az NKA Népművészeti Kollégiumának támogatását a program megszervezésére!

Híradások az eseményről:

<https://www.veol.hu/helyi-kozelet/2022/09/masodik-otthonuknak-erzik-zircet-a-karpataljai-derceniek>

REGULY ANTAL MŰZEUM ÉS NÉPI KÉZMŰVES ALKOTÓHÁZ

Fotódokumentáció

1. Famegmunkálás a Magyar Hagyományőrző Faművesek csapatával

REGULY ANTAL MÚZEUM ÉS NÉPI KÉZMŰVES ALKOTÓHÁZ

REGULY ANTAL MÚZEUM ÉS NÉPI KÉZMŰVES ALKOTÓHÁZ

2. Szövés B. Dobos Terézszel

Mellékletek

- A Magyar Hagyományőrző Faművesek programajánlata 2022-re
- A Kulturális Stelázi teljes programja (2022. július 27-30.)

Faműves programajánlatunk

Az alábbi munkafolyamatok és eszközök folyamatos felügyeletünk alatt állnak, így balesetmentesen próbálhatók ki!

Hagyományos eszközökkel, természetes anyagokkal élményszerű családi alkotó programot kínálunk.

A több mint két méter magasságú rönkhasító fűrészünk, melynek eredete ókori római gyökerekig nyúlik vissza.

Érdeklődőink akár egyszerre hárman is kipróbálhatják milyen érzés, amikor egy nagy gerendát fűrészünk.

*Farönk darabolása kétkezes erdei
fűrészszel.*

*Ismerkedés a házi szerszám- készítés egyik legfontosabb
eszközével, a szíjószékkal vagy faragópaddal.*

*Farönk kérgezése vonókéssel.
Ez a szerszám a faanyag finom és
alakos megmunkálásához is
használható.*

*A simítógyalival a famegmunkálás során
sík felületeket alakíthatunk ki.
A tekeredő faforgácsot kézműves játékok
készítésénél később felhasználjuk.*

*A faművesek által használt legnagyobb gyalu, a dongagyalu jellegzetessége, hogy a
megmunkálandó fát toljuk a biztos lábakon álló gyalun.*

A kétkézes ácsbárddal vagy faragóbárddal a mesteremberek hasábformát alakították ki a henger alakú rönkből.

Cigányfúró, amellyel nagyméretű faszegek előfuratát készítették.

A kevesek által ismert bognár gyalu, a szakmában bognárbokázó néven is emlegetik. Míg a többi gyalu leginkább sík felület alakítására használható, ez a szerszám hengeres felületek gyalulására alkalmas.

Szárnyas vagy íves gyalu, az ívelt, nehezen hozzáférhető felületek megmunkálására használatos.

A kisebbek egyik kedvence a kézzel hajtható, 19. századi intarziavágóval való fűrészelés.

A munkafolyamat során a gyermekek tekerik a fűrész, míg mi a falapot forgatjuk a rárajzolt minta vonalát követve.

A körberajzolható minták egy része és az elkészült, kifestett faműves alkotások.

Az intarziavágóval kivágott formákat a gyermekek tovább munkálhatják: csiszolhatják, kifesthetik, medált, kulcstartót, stb. készíthetnek belőlük.

Elkészült műveiket természetesen ingyen elvihetik.

Készített alkotások

Kifűrészelt, majd megfestett énekesmadár nyírfaágon.

Kézi lombfűrészünkkel készített szarvasok hársfából.

Csipeszjáték fából

Működő szélforgó, különböző fajtájú fából származó furnérlemezekből kivágott szirmokkal.

Ragasztott facsiga, melynek elkészítése nagyon könnyű. Egyszerűsége miatt a legkisebb gyermekek is megalkothatják.

Mogyorófaból és mohából készített, vidám erdei manó.

Kalapács, véső és faragókés segítségével készült fanyuszi.

A megmaradt anyagok ötletes felhasználása.

Szerszámgyűjteményünk egy-egy ékeesebb, különlegesebb darabját is magunkkal visszük bemutatás céljából, ezeket a látogatók kézbe is vehetik.

Üdvözlettel:

Németh Ármin

Magyar Hagyományőrző Faművesek

<https://www.facebook.com/famuveshagyomanyok>

Hagyárosbörönd, 2022. 01. 31.

Kulturális Szelázi 2022. július 27-30.

Szerda

09:00 - 13:00 Kárpát-medence tánclépésekben (viski és nagydobronyi néptáncok tanítása) *

Helyszín: Reguly Antal Múzeum (Zirc, Rákóczi tér 10.)

14:30-tól Dalok tanítása, viseletbemutatók

16:30 Gazdaságos paraszti konyha (rétes készítő workshop)

Helyszín: Zirc, Rákóczi tér (Diákforum)

17:00 KALAP JAKAB koncert

18:30 Derceni Gyöngyösbokréta Népi Együttes táncműsora és Táncház

Csütörtök

09:00 - 13:00 Kárpát-medence tánclépésekben (csíki néptáncok tanítása) *

Helyszín: Reguly Antal Múzeum (Zirc, Rákóczi tér 10.)

14:30-tól Dalok tanítása, viseletbemutatók

Gazdaságos paraszti konyha (kemencésételek workshop)

Kézműves foglalkozások (kaláris, bőrkarkötő és mézeskalács készítés)

Helyszín: Zirc, Rákóczi tér (Diákforum)

18:00 Écsi Gyöngyi mesemondó: Az élet és halál vize

19:00 Baróti Gaál Mózes Általános Iskola Néptáncsoport műsora és Táncház

Péntek

09:00 - 13:00 Bakonyi néptáncok és népdalok tanítása *

Helyszín: Zirc, Alkotmány utcai rendezvényterület

Péntek

15:00 - 19:00 Veterán autók kiállítása

16:00 Bartha Tóni bábszínháza

17:00 Cuhamenti sváb-magyar party

20:30 **BOBAN MARKOVIĆ ORKESTAR**

23:00 RULETT EGYÜTTES

Kísérőprogramok:

Zirci Megapiknik (ételfőző fesztivál) Kézműves vásár

Pásztorélet bemutató Cífraszűr kiállítás Csúzlizda

Mesterségbemutatók Viseletbemutatók Trilla Manó

Kenderkóc népi játszótér Győri Kékfestő Műhely

Szombat

10:00 - 18:00 „Sokszínű élővilág a Bakony fővárosában” kiállítás

14:00 Népi hangszerbemutató - Kelevézek

15:00 Baróti Synchron Táncegyüttes műsora

15:45 Kerekítő foglalkozás Fizl Katával

16:15 Trilla Manó és a zezug mesék

17:00 **FERENCZI GYÖRGY ÉS AZ 1-SŐ PESTI RACKÁK**

18:20 Szárnyas Sárkányok gólyalábas produkciója

19:00 **KEREKES BAND**

21:00 Magic Show - Nagy Molnár Dávid bűvész

21:30 **TALAMBA ÜTŐEGYÜTTES**

22:40 Jugglers of the village - tűzszonglőrök

23:00 **KUBICSEK RUDI**

Kísérőprogramok:

Kézműves vásár

Pásztorélet bemutató

Cífraszűr kiállítás

Mesterségbemutatók

Viseletbemutatók

Csúzlizda

Kenderkóc népi játszótér

Kézművesudvar

Mári néni boszorkánykonyhája

Műsorvezető:

Csizmadia Géza

*Információ a táncoktatásokról:

+36 30 195 7748; +36 30 018 0077

Közreműködők:

MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma
Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház
Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesület
Erdélyi Baráti Kör Egyesület
Zagyva Banda; Hajdú Flórián táncoktató

A szervezők a programváltoztatás jogát fenntartják!
A rendezvényen mindenki saját felelőségére vesz részt!
A rendezvényen TV felvételek és fotók készülnek,
melyeket a szervezők felhasználnak!

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„TOP-5.3.2-17-VE-2021-00002 A Bakony a mi otthonunk!”